

מועד קטן כג
sinai.org.il

רב וחכם, אב"ד, נשיא
אבלות על

באיזה צד חולץ?
חכם
ימין
אב"ד
שמאל
נשיא
שני הגדלים

קריעה
ברייתא א
(ברייתא נן)
קרוע גם על רב, אב"ד, ונשיא
קרע שאינו מתאחה
ברייתא ב
לא השווו בברייתא א
לאביו ואמו
אלא לענין האחיו
רב חסדא
גם לנשיא קרוע מבחוץ
(כמו אב ואם)
מיתבי מברייתא ב
והרי לא השווו אלא
לענין האחיו
ולא לענין בחוץ
תשובה
"לא השווו"
מתיחס לשאר הדברים (רב ו אב"ד)
אך לנשיא יש עוד דמיון להורים: קרע מבחוץ

ת"ר
בית המדרש ובתי הנגות
פטרב נפטר
חכם
בית מדרשו
מי שרגיל ללמוד אצל החכם
בטל כל השבעה
אב"ד
כל בתי המדרש שבעיר
וכן משנים מקומות בבית הנגות
נשיא
כל הבתי המדרש כולן
(שכפופים לו / באזור)
ובשבת לא מתפללים בבית כנסת
אלא רק נכנסים לקריאת התורה
ויושבין ודוממין בביתם

לימוד
בבית האבל
ת"ק
לא לומדים כלל
לא שמועות ולא אדוות
ר' חנניה בן גמליאל
כן למד
(יש מסבירים שלעליית
משנתו של הנפטר מותר
וכן נוהגים רבים)

ת"ר
יצאה מביתו
בשבעה ואח"כ
ת"ק
שבוע ראשון
(בשבעה)
לא יוצא מביתו
שבוע שני
יוצא, ומחליף מקום
שבוע שלישי
יכול לחזור למקומו הקבוע
אך אינו מדבר
שבוע רביעי
(מלבד דיני אדם
30)

התנהגות בימי השבעה
וה' 30 וכו'

ת"ר
נשואין אחרי
השבעה
על אשתו
על שאר קרובים
לא נשא 30 יום
על אביו ואמו
ש מחמירים 12 חודש
אך להלכה מספיק 30

בסתם מחמירים יותר מ30:
ת"ק - 3 רגלים
ר"י - 2 רגלים
או להפך- ששכח
(שלא יראה שלא מצטער
ושלא ישכח אותה
או להפך- ששכח)
אין לו בנים
(ולא קיים פ"ו)
(אחרי השבעה / שו"ע)
ויבוא עליה לאלתר
יש לו בנים קטנים
שצריכים אימא
(אפילו בשבעה
אפילו בשבעה עד אחרי 30)
אך בפועל לא יבוא עליה עד אחרי 30
וכן מסופר על יוסף הכהן
שארס מיד בבית הקברות
(ולא כתוב מתי משה)
ובא עליה אחרי 30

בגדים מכובסים
וגמורים יותר
(=כיסוס רציני יותר)
בשלושים
אסור גם בגדים
מכובסים
מותר
מגורצים
מותר גם מגורצים
ורק אסור בגדים חדשים
ת"ק
אסור מגורצים
רבי

ר"א בר"ש
רק אסור בגדים לבנים + חדשים
אך השאר מותרים
ואכן
אבי לבש מעיל לבן מגורץ
ורבא לבש כתונת אדומה
חדשה תוך 30
למעשה בימיו
נהוג שאביו על אביו ואמו
לא לבש בגדים חדשים כל 12 חודש

שבת באבלות

"שבת עולה ואינה מספקת"
(נחשבת לחלק מה' 7)
ואינה מטילת את ה' 7
בניגוד לרגל)
במשנה יש
שבת עולה ואינה מספקת
אך האם
? נוהגים דיני אבלות בצנעא
בשבת עצמה?

דעת שמואל
שמואל לר"ח
אין אבלות בשבת
(מותר תשמש)
רבין בשם שמואל
אם שימש בשבעה
חייב מיתה
(ח"ש - אפילו בשבת)
אך מסביר
זה ר"ק אסור ולא מיתה
זה ר"ח ולא שמואל
שדלענו (ר"ח) אכן יש אבלות בשבת

הערות
יש דברי אחר ששמואל
אכן חייב בו מיתה
אבל שלא פורע שער ראשו
ולא פורע בגדיו (קורע).
הברייתא בבל רבתי
אכן מחייבת מיתה
גם על תשמש בשבת

המחלוקת
יש אבלות בצנעא
("שבת עולה")
בני הגליל
יש אבלות בצנעא
בני יהודה
אין
("אינה מספקת")
למה נכתב החצי השני של המשפט?
(אינה מספקת עולה)
למה נכתב שאינה מספקת?
תשובה
נכתב אגב הרגלים
שהם מפסיקים ולא עולים
דחייה
אל תשווה בין אונן
(מתו מטיל לפניו)
לבין השבעה
ת"ק
נוהג אבלות בצנעא
(פסור מעונה)
כמו בני הגליל
ר"ג
לא נוהג אבלות בצנעא
(חייב במצוות עונה)
כמו בני יהודה

מצד אחד
אנינות חמורה יותר
כי עדיין מתו מטיל לפניו
(אז אולי ת"ק החמיר שם. אך יקל בשבעה)
מצד שני
שבעה חמורה יותר
כי באינות האבלות לא התחילה
(אז אולי ר"ג הקל שם. אך יחמיר בשבעה)